

11. *Nagy dilemma előtt áll*, amikor súlyos beteg barátnője, Tarné Koch Mária beajánlja a főnökénél abba az alapítványi iskolába, amiben – az ígéret szerint sokkal többet kereshetne, és legalább olyan kreatív munkát végezhetne, mint jelenlegi elit iskolájában. (Ha merne vagy akarna váltani, újra kezdeni!)

Az ún. elitgimnázium néhány típusparamétere

- Csak a legmagasabb pontszámokkal lehet bekerülni az iskolába.
- Rendszerint van hat- vagy nyolcosztályos részlege.
- Egyetemi, főiskolai felvételt készít, szakmát nem ad.
- Ún. „versenyistálló”.
- „Illik” a tanulóknak egy-két középfokú nyelvvizsgát letenni a középiskolás évek alatt.
- Az érettségi és a felvételi eredmények általában nyolcvan százalék fölött...

Az Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Alapítványi Iskola paramétere

Egy kb. 100 ezer főt számláló városban több éve működik egy magántulajdonú, ún. „fizetős” iskola. Van általános iskolai és középiskolai részlege is. A tanulók szülei havonta – szerződésben foglalt – nagyobb összeggel járulnak hozzá az intézmény költségvetéséhez. (Az alapítványt még nagyobb összeggel is támogathatják, de a tanítási, nevelési programba az aláírt szerződés szerint nem szólhatnak bele. Konkrét javaslatokat azonban tehetnek, és havonta egy alkalommal személyesen, négy szemközt beszélhetnek gyermekük bármelyik tanárával.)

A nagyobb anyagi áldozatot hozó szülők pénzükért cserébe gyermekeiknek igényes és magas színvonalú (luxus) iskolaépületet és két tannyelvű oktatást-nevelést kapnak. Az épületben pedig tiszta, ápoltság, esztétikailag is vonzó osztálytermek, közösségi terek, kiválóan működő és mindig tisztán tartott vizesblokkok (vécék, zuhanyozófülkék, higiéniai eszközök) található. Az oktatás két tanítási nyelvű, a hangsúly az angol nyelven van. A kiemelt fontosságúnak tartott tárgyakat 8. évfolyamig angolul és magyarul, a 9. évfolyamtól angolul tanulják a gyerekek (matematika, fizika, kémia, földrajz, történelem). A tanár végszükség esetén magyarul is megszólalhat a tanórán, ha valamit végképp nem értenek a tanulók. Érettségit mind közép, mind emelt szinten magyarul és angolul is tehetnek a végzősök. Az angol középfokú nyelvvizsga már 9. évfolyamon kötelező; a továbbhaladás követelménye.

Az ördög

– Paulo Coelho *Az ördög és Prym kisasszony* című regényének ötletéből –

Polgár Mónika

A csoportról: Összeszokott társaságoknak ajánlható, elsősorban fiataloknak, fiatal felnőtteknek.

Az a csoport, akiknek az eredeti vázlat készült egy 14 főből álló baráti társaság, 28-35 év közöttiek. Budapestiek, legtöbbjüknek már családja van. Átlagos munkahelyeik és ebből fakadóan kisebb-nagyobb egzisztenciális problémáik vannak. Kisebb csapatokban gyakran járnak össze, évente egyszer pedig közösen töltenek el néhány napot – gyerekek nélkül – egy nógrádi kis faluban. Drámás jártasságuk nincs, de régi szerepjátékos gyakorlatuk van. A dráma a nógrádi nyaralás egyik esti programjaként szerepel.

A dráma időkerete: 180 perc

Téma: félelemmel való szembenézés, kísértés

Fókusz: Hogyan reagálnánk, ha olyan erős kísértés érne, amivel megvalósíthatnánk vágyainkat, ám ez a kísértés átlép minden erkölcsi és társadalmi törvényt? Milyen következményei lehetnek a döntésünknek?

Kerettörténet: Egy valaha szebb napokat ért falucskába ellátogat az Ördög, és ajánlatot tesz: ha három napon belül megölnék maguk közül valakit, olyan jutalmat kapnak, amivel újra felvirágoztathatják a falut, vagy akár saját életüket.

Kellékek: Cetlik fogalmakkal, szerepkártyák, etikett-címkék, filctoll, falurészlet képe, nyomtatott levél, két gyertya, gyufa, fekete maszk, kitömött nagy utazótáska, regisztrációs űrlap, 100 eurós bankjegy, 6 db egyszerű velencei maszk.

1. Bevezető játék három csoportban, az óra témájának, hangulatának felvezetéséhez

Az alábbi fogalmak közül kell kiscsoportonként 3 vágyat és 3 félelmet kiválasztani, ami szerintük a legtöbb ember számára a legfontosabb lehet az elégedett, boldog élethez, illetve amitől a leginkább tartanak az életben. (A fogalmak között vannak átfedések.) *Ezek a vágyak és félelmek természetesen ismertek a felnőttek számára, de érdemes összeszedni, rangsorolni, kimondani őket. Ez segítheti a későbbi játékot.*

Vágyak

- szakmai teljesítmény, elismertség
- ösztönző munka
- anyagi biztonság
- anyagi bőség
- saját egészséged
- szeretteid egészsége
- igazi barátok
- lelki biztonság érzése
- hatalom emberek felett
- kalandos, izgalmas élet
- kiszámítható, tervezhető élet
- valakivel igazán bensőséges, meghitt viszonyban lenni
- szexualitás
- vallás, hit, lelki élet
- hírnév
- lelki fiatalság megőrzése
- testi fiatalság megőrzése
- gyermekvállalás

Félelmek

- egyedüllét
- magány érzése, bensőséges kapcsolatok hiánya
- barátok nélkül maradás
- gyermektelenség
- halál
- szakmai elismertség nélküli élet
- unalmas, egyhangú munka
- öregedés, lassú elmúlás
- súlyos betegség
- szürke, változatlan, kiszámítható élet
- mély csalódás a szeretett emberben (férj, feleség, gyerek, barát, szülő)
- félelem a lelki sebektől
- anyagi nehézségek
- nem tudok gondoskodni a gyermekeimről
- gyermektől/házastárstól való lelki eltávolodás
- szexuális problémák
- lelki kiszolgáltatottság
- anyagi kiszolgáltatottság
- a tudat, hogy semmi említésre méltót nem viszek véghez az életben

2. Rövid beszélgetés

Van-e az említettekén túl olyan dolog, ami szerintetek az emberek többsége számára még elengedhetetlen a boldog élethez? Van-e olyan az eddigieken kívül, ami a legtöbb embert mély félelemmel töltheti el? Van-e esetleg valami olyan dolog, ami fel tudná oldani, meg tudná szüntetni az emberekben ezeket a félelmeket?

(Változó mértékben ugyan, de azt hiszem, ezek az alapvető vágyak és félelmek határozzák meg minden ember életét, az egyes élethelyzetekben hozott döntéseit.)

3. Tanári narráció, megbeszélés egész csoportban

Most egy olyan falucskát szeretnék nektek megmutatni, ahol mindenki hasonló vágyak, álmok, nehézségek és félelmek között éli az életét, mígnem egy napon olyan esemény történik, ami megváltoztatja az egész addigi életüket, döntés elé állítja őket.

Valcarlos egy kis falu Spanyolországban, a Pireneusokban, valahol a spanyol-francia határ mentén. Egy viszonylag széles folyó két oldalára épült. Valaha szebb napokat látott, a folyón komoly vízi szállítás is folyt. Ma azonban mindössze három girbe-gurba utcából áll, és csupán 271 lakosa van.

- Ilyen egy tipikus ház Valcarlosban (akár az internetről letöltött fotót is kivetíthetünk – meredek utca, rusztikus épület, ami már jó ideje nem a legszebb időszakát éli, szegényes rend, mögötte kemény emberi küzdelmek)... Mit árul el ez a kép az itt lakókról?
- A hegyekben viszonylag kevés a művelhető terület, jórészt hatalmas erdők, széles rétek vannak. Mivel foglalkozhatnak a lakosok? (Állattartás, erdőgazdálkodás, fával kapcsolatos foglalkozások, vadászat.)
- Milyen életkorúak lehetnek a falu lakosai? (Jóformán csak idősebbek élnek itt; a gyerekek nem itt tanulnak, az iskoláikat befejező fiatalok nem jönnek vissza.)
- Van egy picike, 20 fős vendégfogadó a faluban, ahol meg is lehet szállni. Mennyi és milyen vendégekre számíthat? (Kevés, vadászok, túrázók.)
- Ez a vendégfogadó a helybeliek központi találkozóhelye, ide futnak be a hírek, információk is. Hogy nézhet ki ez a fogadó, milyen lehet az atmoszférája?
- Milyen egyéb intézmények, munkahelyek lehetnek? (Van templom, önkormányzat, kis vegyesbolt, talán egy üzlet, esetleg posta, vagy pékség.) (Ha felmerülne: patika nincs, a házi orvos pedig nemrég hunyt el, és még nem találtak olyan orvost, aki átvénné a praxist, így heti kétszer egy közeli városból jön át rendelni egy helyettes doktor.)
- Milyen jövője lehet egy ilyen településnek? (Elnéptelenedés rövid úton, befektető kellene.)

4. Szerepfelvétel

Mi most ennek a falunak, Valcarlosnak a lakóit fogjuk játszani. Olyan lakókat, akik ilyen-olyan módon, de a kicsiny közösség befolyásosabb tagjai, akiknek a szava számít. Ha nem bánjátok, én szeretném a helyi lelkészt játszani. (Ez egy olyan vallás, amelyben a lelkésznek nincsen felesége. A vallás nevét ne használjuk a játékban.)

Szerephúzás: külön kártyák vannak fiúknak és lányoknak. Megtalálható rajta a szereplő helyi pozíciója, életkora, családi állapota, néhány alapvető információ. (Lásd Melléklet!)

- Mit gondoltok, egymást a kereszt-, vagy a vezetéknevükön szólítják? Elég azt leírni a kártyára.

A résztvevőknek a nevet kell beírniuk, illetve folytatva a kártyán szereplő mondatokat, azt, hogy a figurának mi lehet a legnagyobb vágya és a legmélyebb félelme:

Mindennél jobban vágyom arra, hogy...

Rettegek a gondolatától, hogy...

(Ezeket nem kell megosztanunk a többiekkel direktben, majd a szerep eljátszásakor lesz jelentősége.)

Ezután etikett-címkére írjuk rá a nevüket és a helyi pozícióikat, majd ragasszuk rá a ruhánkra, hogy játék közben azonosíthatóak, megszólíthatóak legyünk!

5. Jelenetek (négy kicsoportban.)

Hogyan telhetnek a mindennapok Valcarlosban? Mit gondoltok, milyen alkalmak lehetnek a hétköznapiak során, ahol ezek az emberek nem csak kettesével, hanem többen is találkozhatnak, kapcsolatba kerülhetnek egymással, akár elintéznivaló, munka, vagy közös kikapcsolódás révén? Soroljunk fel néhányat!

Válasszunk ki ezekből négy alkalmat!

A lassú, sokszor egyforma mindennapokban miről folyhat közöttük a beszélgetés? Rövid felkészülés után jelenítsük meg ezeket az alkalmakat egy percben! A csoport közösen egyeztesse, mely szereplők találkoznak az egyes jelenetekben!

6. Gyűlés (ünnepség megtervezése)

A gyűlésről: Mivel kicsi a közösség, mindenki ismer mindenkit, ezért a döntéshozatal – főleg ami az egész közösséget érinti – sokszor kisebbfajta gyűléseken dől el. Ezek legtöbbször a fogadó bányában zajlanak esténként, mikor munka végeztével betérnek még egy italtra, pár szóra. Mi tizenöten egyfajta informális döntési társaságot alkotunk a faluban.

Az ünnepről: A település múltja egészen az ókorig nyúlik vissza, hiszen egy – bár kisebb jelentőségű – átkelőhely volt a Pireneusok hegyei között. Régóta lakták folyamatosan, hol kisebb, hol nagyobb létszámban. Az évszázadok alatt mindössze egyetlen egyszer fenyegette kihalás a települést: a nagy pestisjárvány idején, 1352-ben, amikor is a síkvidéki városokból a hegyekbe menekülő emberek felhurcolták a baktériumot. Csodával határos módon sikerült a lakosok nagy részének megmenekülnie. Azóta minden év július 25-én, Szent Jakab apostol napján különleges, jelmezes ünnepséggel emlékeznek meg a járványról, és hálát adnak a túlélésért, a jövő lehetőségéért.

A gyűlést a lelkész kezdeményezi. Helyszíne a fogadó bányája. Három hónapunk van még az ünnepségig, most a feladatokat és a felelősöket kell letisztázni, hogy mindenre elég idő legyen. Bár már sok ilyen ünnepet lebonyolítottunk le, de idén a faluból elszármazottak közül is sokan jelezték, hogy jönnének, ezért várható, hogy legalább 50-60 fő elszállásolását, többnapos itt tartózkodását is meg kell oldanunk.

Egészecsoportos megbeszélés, hogyan zajlik az ünnep (pl. a falu feldíszítése, egyházi szertartás, haláltánc, maszkos/jelmezes felvonulás, kézművesek, vásár, közös főzés stb.), illetve hogyan oldjuk meg az ideérkezők elszállásolását, étkeztetését, esetleges programjait?

(Cél egyrészt, hogy a falu összetartozását erősítse, és kiemelje, milyen jó, hogy megmaradt a falu, túlélte minden csapást. Másrészt kipróbáljuk a gyűlést, a közös döntéshozást, hiszen ez fontos konvencióként többször visszatér a játék során.)

7. Tabló + improvizáció

Készítsünk egy tablót az ünnepség legmeghatározóbb, legkifejezőbb pillanatáról, majd mozdítsuk is meg, folytassuk a jelenetet, és 10-15 másodperc erejéig tegyük átélhetővé a falu ünnepét!

8. Üzenet

A falu nagy ünnepén kívül azonban az év többi napja meglehetősen egyhangúan telik. Egyik reggel azonban különös levél érkezik, nem kevésbé különös körülmények között. A levelet a lelkész találja reggel, amikor megy kinyitni a templomot, a bezárt sekrestye kis asztalán. Bélyeg, pecsét nincsen rajta. Megosz-

taná a dolgot a polgármesterrel, de ő épp ügyet intéz a városban, és telefonon azt üzeni, hogy este a fogadóban közösen beszéljék meg a szokatlan ügyet. Este a lelkész elviszi a levelet a fogadóba, hogy megosza a váratlan és meglepő hírt a többiekkel.

„Kedves Atyám, tisztelt Polgármester Úr!

Egy ideje a távolból nyomon kísérem településük életét, annak nehézségeit. Természeti adottságai folytán úgy érzem, községük többre volna hivatott, mint ami jelenleg adatik neki.

Édesapám elhunytával élete munkájának minden gyümölcse az én birtokomba került, így most ropant összeg felett rendelkezem. Üzleti ajánlattal szeretnék élni az Önök és bájos településük számára.

E hónap 23-án településükre utazom, és a fogadójukban szállok meg néhány éjszakára.

Kérem, amennyiben településüket érdekelné egy kitűnő befektetés, a döntésben érintett személyek kíséretében tisztelettel meghívom Önöket egy kötetlen üzleti beszélgetésre 23-án, csütörtökön 21 órára, a fogadó bájába.

Üdvözlettel:

Nika Diabolosz

kelt folyó hó 20-án, hétfőn”

9. Megbeszélés

- Szerepben: A felolvasás után rövid megbeszélés, ki mit gondol a levélről, a különös feladóról. A lelkész már napközben rákeresett a névre az interneten, de ilyen névvel nem létezik személy. Biztos álnév. Ha nem merülne fel, a lelkész megemlíti, hogy a diabolosz szó a Bibliában az Ördögöt jelenti.
- Szerepen kívül: Elfogadják-e a különös meghívást? Többeknek nagyon furcsa, sőt gyanús volt a levél, de mégis milyen érvek, gondolatok, akár ösztönök, megérzések súgták nekik azt, hogy vegyenek részt ezen a találkozón? Soroljunk fel ilyeneket!

10. Improvizáció (négy kicscsoport)

Három nap van még a találkozóiig. A levél és különös feladója foglalkoztatja az embereket. Ahogy a következő napokban összefutnak, mindig váltanak néhány szót az ügyről. Nézzünk bele néhány beszélgetésbe!

- Kedd éjszaka a vadászesen. Beszélget a Fővadász, a Főerdész és a Lovász.
- Szerda reggel a Gazdálkodónál. Friss kecsketejért érkezett a Nyugdíjas tanító, az Asztalos és a Bártalos.
- Szerda délelőtt a Polgármesteri Hivatalban. Kávézás közben a Polgármester beszélget a Jegyzővel és a Vadásztársaság elnökével.
- Szerda délután a vegyesboltban. A Polgármester felesége, a Túravezető és a Fogadósnő beszélget a Vegyesbolt tulajdonosával.

11. Tanári narráció

(A tanár a lelkészt játssza testtel, lelkészként cselekszik, de végig a narrációt mondja. Elmege, hogy visszatérhessen az Ördöggé. A gyertyák a hangulat fokozása miatt kellnek.)

Elérkezett a hónap 23. napja, a csütörtök. Reggel óta egyre rosszabbra fordul az időjárás. Sűrű viharfelhők közelednek, a szél egyre erősebb, estére már szinte orkánerejűvé erősödik. A kitűzött időpont előtt egy órával már mindenki izgatottan üldögél a bárban, és az ebben az évszakban szokatlan időjárásról beszélget. Kilenc óra lesz mindjárt, mikor egy nagy csattanás hallatszik, elmege minden áram. A lelkész sóhajtván feláll, be kell kapcsolnia a templom generátorát, hogy a harangok működhessenek. A fogadósné gyorsan gyertyákat hoz. (Itt lekapcsoljuk a lámpákat.) Meggyújtja és a „bár” (a kör) közepére helyezi azokat. Pontban kilenc óra, mikor nyílik a bár ajtaja, és belép rajta a nő.

12. Tanár szerepben

A tanár az Ördögöt játssza nő képében, semleges kifejezésű fekete maszk mögött, kimért, visszafogott, szenttelen hanggal. Mellette teletömött vagy utazótáska.

„Jó estét mindenkinek! Tisztelt Polgármester Úr! Kedves mindannyian! Köszönöm, hogy családjukat és az otthon melegét mellőzve ebben az itéletidőben is eljöttek a találkozónkra. Igyekszem nem rabolni sokáig az idejüket. Önök talán most furcsállva néznek rám, egy idegenre – de higgyék el, mindegyikük jól ismer engem...”

Mint azt a levelemben említettem, üzleti ajánlatom van az Önök számára. Hajlandó vagyok öt millió eurót ajánlani Önöknek. Öt milliót. Újjáéleszthetik, vagy ha úgy tetszik, megmenthetik belőle a falujukat, az

otthonukat. Építkezhetnek, új munkahelyeket teremthetnek, befektethetnek a jövőjükbe. Újra gyerekek szaladgálhatnak az utcákon. Vagy szét is oszthatják maguk között. Új esélyt adhatnak önmaguknak, a szeretteiknek. Engem ez nem érdekel. Egyetlen dolgot kérek cserébe. Egyetlen életet. Öljenek meg valakit. Öljenek meg valakit a közösségük, a falu tagjai közül! A pénz itt van nálam. Ha megteszik, magánadományként fog befutni a falu alapítványi számlájára. Senkinek nem fog szemet szűrni. Hétfő reggel elutazom, addig van idejük. Három nap.

Most felmegyek a szobámba, lepihenek. Hosszú volt az utam idáig. Köszönöm, hogy a legjobb szobájukat bocsátották a rendelkezésemre. Kérem, alaposan fontolják meg az ajánlatomat! Öt millió euró a jövőjükért. És csupán egyetlen életet kérek érte. Senki sem tudja meg. Csak én és maguk tizenöten – csak mi tudunk majd róla.

És mielőtt bármi ostobaság jutna az eszükbe... Nálam jobban senki sem tudja megkülönböztetni a természetes halált az erőszakostól...

Fontolják meg. Hétfő reggel elutazom – pénzzel, vagy anélkül. És most ha megbocsátanak..."

Azzal elmegy. (Ha meg akarnák akadályozni, akkor is eltűnik – ebben a megállítást, a kilépést és a narráció alkalmazása segít a tanárnak.)

13. Gyűlés

A lelkész (a tanár szerepben) visszatér a templomból, a többiek elmondják neki a történeteket. Ha a fogadós nő szabadkozik, hogy nem látta megérkezni a nőt, megnézik a regisztrációs lapot: ki van töltve (lásd Melléklet!), a szobaköltség pedig a kasszában van (ezt rövid tanári narrációból megtudjuk).

Első gondolatok a hallottakról. A lelkész ellensúlyozza, ha valamelyik irány felé (megölni – nem megölni) radikálisan mozdulna a csoport.

(Cél, hogy bizonytalanságban legyen a csoport, még ne születessenek határozott válaszok.)

14. Hangjáték

(A tanár azt kéri, hogy lépünk ki a szerepeinkből: a folytatásban más formában foglalkozunk az események hatásával. Mindenki maradjon a helyén, de forduljon kifelé a körből, és csukja be a szemét!...)

Tanári narráció: Mindenki hazamegy, de nem tudnak elaludni, tele a fejük kavargó gondolatokkal. Mindegyikük csak a nő szavain gondolkodik. Még nem tudják, mit válaszoljanak, még nem gondolnak arra, mit kér cserébe a nő. Még mindenki csak arra gondol, mit tudna kezdeni a pénzzel. Öt millió euró a falunak... Vagy pedig több mint 300 ezer euró fejenként... Nekem is... Hogyan változtatná meg ez az életét, hogyan segítene ez az álmai valóra váltásában, vagy hogyan oszlatná el a félelmeit?

Hangjáték: Egyvalaki kimondja ezeket, a többiek pedig egymás után lassan bekapcsolódnak, figyelve egymásra, és arra, hogy ne kiabáljunk. Egyre nagyobb lesz a zsongás. Mikor már mindenki beszél, egyeseivel lassan kezdjük el abbahagyni, míg az egész abba nem marad (és elalszunk)! Aki nem beszél, megpróbálhat figyelni a többiekre.

15. Szoborjáték

Végül mindenki elalszik. Már az álomban vagyunk. Két szobrot alkossunk magunkból, amelyek mindegyike kifejezné azt az érzést, amit akkor éreznénk, ha megvalósíthatnánk a dédelgetett álmainkat! Ügyeljünk az átélésre, az arckifejezésre és a kifejező tekintetre is! Miután beálltunk az egyik szoborba, nagyon lassú mozgással, egyéni tempóban úsztassuk ezt át a másik szoborba!

16. Gyűlés

Péntek reggel folytatódik az élet, de ha összefutnak a faluban, észrevehetően kerülnek egymás tekintetét. A nőt azóta senki sem látta se ki-, se bemenni a fogadóba, se a faluban. A szobája be van zárva. A fogadós-né ugyan kinyitotta, de üres. Az ágy érintetlen, de az asztalon egy száz eurós bankjegy hever, mintegy előleg – vagy inkább emlékeztető? Péntek este, bár nem volt megbeszélve, egyre-másra szállingóznak be a fogadó bájába. Semmiségekről beszélgetnek, senki sem meri felhozni a témát, míg meg nem érkezik a polgármester és a lelkész. Aztán lassan kialakul egy fojtott beszélgetés a tegnapról. Először még senki nem mer állást foglalni semelyik irányba sem, mert nem tudja, miként gondolkodnak a többiek.

Ezen a beszélgetésen minden érvnek, ötletnek, gondolatnak fel kell merülnie, el kell hangoznia! Ez a „nagygyűlés” a döntés előtt.

Témák:

- A lelkész a gyilkosság irányába tereli a beszélgetést. Szerinte ez tulajdonképpen nem is gyilkosság

lenne, hanem áldozat. Egy ember áldozata a közösségért. Mint ahogy Krisztus feláldozta magát az emberiségért...

- Természetesen, saját maguk, a *Tizenöt* közül nem lehet feláldoznia magát senkinek, hiszen ők már tudnak az üzletről. Ezt úgysem fogadná el az Ördög.
- Ha haldoklót segítenének át a túlvilágra, az sem lesz igazi gyilkosság az Ördög szemében.
- Fel fog merülni a kérdés: ki tegye meg? Ha csak egyvalaki teszi, a többiek nem ugyanolyan mértékben vállalják a felelősséget, ráadásul hogyan osztanak el a pénzt (ha egyáltalán elosztják, és nem a falura költik)?
- A *Tizenötnek* egyformán részesülni kell a gyilkosságból, így felmerülhet az agyonlövés, hiszen így mindenki „hozzáfér” az áldozathoz. Például, mint a kivégzőosztagoknál, mindenki rálő az áldozatra a puskájával, de két puskában csak vaktöltény lesz, így mindenki hiheti azt, hogy nem az övé a gyilkos golyó.
- Csak úgy lehet megölni valakit, hogy aki most tud az egésztől, mindenki benne van, különben a kívül maradók feladhatják, elárulhatják az elkövetőket. Tehát vagy mindenki megteszi, vagy senki sem!

Ezekre a kérdésekre rágódva figyelni kell, hogy ne tegyünk véglegesen pontot a döntésre, de foglalkozunk komolyan a bűntény gondolatával!

17. Megbeszélés

Szerepen kívül: Láthatóan nagyon heves vita folyt le a fogadóban. Van, aki hűvös logikával, van, aki érzelmeivel telítve érvel. Itt csak kétféle döntést lehetett hozni: megölni vagy nem megölni.

- Tételezzük fel, hogy a hosszú vitát követően a *Tizenöt* úgy dönt, vállalja a tett elkövetését. Melyek lehetnek azok az érvek, amelyek nagy súllyal estek latba, amelyek nagyban befolyásolták a döntést?
- Milyen szempontokat mérlegelhetek az áldozat kiválasztásánál? Végül kit választhatnának áldozatként? (Itt most konkrétan ki kellene találni egy áldozatot, hogy később személyes hátteret tudjunk neki adni.)
- Mit gondolunk, mi lehetett ennek az embernek az életében a két kiemelkedő, vagy sorsfordító pillanat?
- És ha meghalna, milyen úrt hagyna maga után? Kinek-hol hiányozna?

18. Montázs: Hangjáték + mimes játék (négy kiscsoportban)

Két kiscsoport csak hangokkal jelenítse meg az áldozat életének két kiemelkedő pillanatát (lehet benne beszéd, vokális hangok, zörejek is, de testbeszéd, mozgás nem)!

A másik két csoport pedig hang nélkül, csak testbeszéddel, gesztusokkal, mimikával fejezze ki, hol-kinek hiányozna ez az illető!

Fél-egyperces jelenetek legyenek, melyekből egy hangos, illetve egy mimes jelenetet párhuzamosan mutatunk be. (Cél, hogy emberként láttassuk az áldozatot, és ne csak mint egy ördögi üzlet tárgyát.)

19. Megbeszélés

Szerepen kívül: amennyiben a *Tizenöt* úgy döntene, hogy vállalja a gyilkosságot, milyen eszközzel, hogyan követhetnék el ezt úgy, hogy az Ördög biztosan elfogadja? Milyen szempontok ütközhetnek itt egymásnak?

20. Narráció (három kiscsoportban)

Játszunk el a gondolatával, hogyan történhetne meg pontosan mindez!

Amilyen halálnemben megállapodott a csoport, azt felosztjuk három részre: az előkészületek egészen a tetthelyre való megérkezésig; a gyilkosság elkövetése; a tetthely eltakarítása és elhagyása.

Ehhez három kiscsoportban narrációt írunk, mintha csak egy elbeszélést, regényt írnánk. Ahol kell, aprólékosan dolgozzuk ki a részleteket, érzeteket, szagok szintjén!

Végül sorrendben olvassuk fel az elkészült narrációt úgy, hogy a kiscsoportok is osszák fel maguk között a szöveget, hogy mindenki olvashasson egy részt!

21. Egész csoportos tábló

A csoport alkosson egy olyan táblót, amelyben megjelenik a gyilkosság pillanata, de elvont tartalmak is megjelennek mellette, amelyek drámai módon fejezik ki a történeteket, a benne lévő érzés- és gondolatvilágot, illetve többlettartalmat.

22. Megbeszélés

Szerepen kívül.

- Kiben milyen érzések jöttek elő a narráció egyes szakaszai és a tabló során? Mit gondolunk, minden szereplő végig tudta vinni a dolgot? Senki nem ingott meg az elkövetés előtt?
- Ha valaki meginog, és mégsem tudja megtenni, milyen következményekkel járhat? Vádlón tekintenek rá a többiek, vagy később megköszönik neki, hogy ezzel megakadályozta a gyilkosságot? Esetleg megteszik nélküle? Ekkor vajon feladná a többieket? Vagy nem tenné meg, de büntudata lenne élete végéig, hogy nem akadályozta meg?
- Elképzelhető az, hogy lelőnék azt, aki az utolsó pillanatban akar kilépni (mert akkor nem tettestárs lesz már, hanem tanú)?

23. Kiscsoportos improvizáció (három-négy kiscsoportban)

Tételezzük fel most, hogy senki sem ingott meg, és véghezvitték a gyilkosságot. A tett elkövetése után az Ördög is teljesítette az üzlet ráeső részét, kifizette az 5 millió eurót.

Hogyan alakulhatott az élete ennek a 15 embernek? Mit csinálhattak a pénzzel: szétosztották, vagy a falura költötték? Hogy gondolhatnak vissza erre a tette évek múlva? Ha egymással találkoznak, mit hozhatnak szóba és mit nem? Van-e közöttük kapcsolat még? Belenéznek-e egymás szemébe? Mi az, amit kifelé mutatnak? Mindenki tartotta a száját?

Nézzünk bele öt év múlva néhány beszélgetésükbe!

Improvizáljunk három beszélgetést attól függően, hogyan alakult az életük!

- A pénzt a falura költik. Nagy befektetések, felvirágzás.
- A pénzt elosztják. Mindenki megvalósítja a pénzzel elérhető vágyait és boldog (?).
- A tett kiderül. Országos botrány lesz belőle, börtönbe kerülnek.
- (+ Még egy, ha valami más variáció is felmerül.)

24. Állókép + gesztus (négy kiscsoportban)

Milyenek lehetnek az álmai ennek a tizenöt embernek? Kísérti-e őket a tettük? Senkinek nem szólalt meg a lelkiismerete? Éreznek-e büntudatot? Hogyan számolnak el önmagukkal? Hogyan néznek a tükörbe reggelente? Ha napközben rendezettnek is tűnik az életük, milyenek lehetnek az álmaik éjjelente?

Jelenítsük meg négy kiscsoportban állóképből induló rövid gesztussorban egy választott szereplőnk éjszakai álmát –, figyelve a kifejező gesztusokra, mimikára!

25. Megbeszélés

Szerepen kívül. Tegyük fel, hogy a tizenöt fő úgy dönt, nem fogadják el, amit az Ördög kínál nekik. Hogyan juthattak el eddig a döntésig? Vajon miért utasíthatták vissza az ajánlatot: tisztességből, az erkölcsi parancsnak engedelmességgel, vagy félelemből? Kísértheti-e őket a gondolat: mi lett volna, ha?

26. Interjú + Alteregő

Két hónappal később két újságíró érkezik a faluba, akik egy neves turisztikai lapnak dolgoznak. Erről az idilli falucskáról és békés lakóiról szeretnének ajánló cikket írni, hiszen minden városlakó álma, hogy ilyen paradicsomi környezetben pihenjen. Életükről, vágyaikról, beteljesülésről, békéjükéről kérdezik a lakosokat. A két újságíró a falu hat lakóját egyszerre interjúvolja meg: a Polgármestert, a Fogadósnőt, a Fővádaszt, a Gazdálkodót, a Vegyesboltost és a fiatal Bárpultost.

Hogyan válaszolnak a kérdezettek? Miket mondanak el a faluról, a saját életükről, és mennyiben felel meg ez annak, amit valójában gondolnak?

Az interjú közben, ha maguk elé tartanak egy egyszerű, velencei típusú maszkot, akkor a másik énjük válaszol, vagyis a belső gondolataikat halljuk. (A maszk a kifordulást helyettesíti.)

27. Írjunk meg közösen egy 8-10 mondatos, összefoglaló turisztikai ajánlót Valcarlosról!

Melléklet

Minden figura szerepkártyáján ott található a következő két sor (kötött mondatkezdések):

Mindennél jobban vágyom arra, hogy...

Rettegek a gondolatától, hogy...

Szerepek

1. név: Augustín Nevilla

Lelkész: 51 éves, fiatalon szép karrier előtt állt, tehetséges és ambiciózus volt, mígnem összekülönbözött a feljebbvalójával, és Valcarlosba, a világ végére „száműzték”. A hosszú, egyhangú évek alatt megkeseredett. (Tanári szerep.)

Férfi szerepek

2. név: Polgármester

57 éves, feleségével él, de az utóbbi 10 évben eltávolodtak egymástól. 15 éve a falu vezetője. Egyik fia egyetemre jár Madridba, másik már megházasodott, és egy közeli városban él. Unokája még nincs.

3. Név:

Asztalosműhely tulajdonosa.

Négyfős asztalosműhelye van, ahol egyedi bútorokat készítenek egy városi cég megbízásából. 46 éves, feleségével él unalmas, szenvedélyektől mentes házasságban. Egyetlen lánya kollégista egy közeli nagyvárosban.

4. Név:

Nyugdíjas tanító.

72 éves, özvegy. Unokáját ő nevelte fel, miután a szüleit baleset érte. Tanítóként ő az „értelmiségi” a faluban.

5. Név:

Gazdálkodó.

48 éves, feleségével él, de elhidegült, csak a sok munka tartja össze őket. Egyetlen gyermekük autista, speciális intézetben él, alig találkoznak. Kecskével foglalkozik, pici sajtüzeme van családi vállalkozásban.

6. Név:

Lovász.

58 éves, de korán elvált. A felesége inkább a városi életet választotta. Azóta egyedül él. Két gyermeke a feleségnél maradt. Pici lovardája van, nyolc lóval, főleg az ideérkező turistáknak, vadásztársaságoknak. Maga is vadászik.

7. Név:

Helyi vadásztársaság elnöke.

62 éves, özvegy. Szeretett feleségét betegségben veszítette el nyolc éve. Mindhárom gyermeke távol él, unokáit alig látja.

8. Név:

Fővadász.

58 éves, feleségével él, de minden csinosabb ideérkező turistalánnyal kikezd. Mindkét gyermekük távoli városokban él.

9. Név:

Főerdész.

57 éves, első házasságából elvált, az gyermektelen volt. Második felesége 20 évvel fiatalabb nála. Élete az erdő, de felesége boldogtalan itt.

Női szerepek

10. Név:

Fogadósnő.

44 éves. Egyedül él. Fiatalon nagyon szép volt, körülrajongták, de addig válogatott, míg egyedül maradt.

11. Név:

Vegyesbolt tulajdonosa.

58 éves. Férje gyakran iszik, ilyenkor agresszív. Emiatt két gyermeke korán elköltözött, alig látja őket és az unokáit.

12. Név:

Háztartásbeli, a Polgármester felesége.

52 éves. Háztartásbeli, de vágyik valami értelmes dologra. Férjétől eltávolodott az elmúlt 10 évben. Egyik fia egyetemre jár Madridba, másik már megházasodott, és egy közeli városkában él. Unokája még nincs.

13. Név:

Bárpultos.

28 éves, a nyugdíjas tanító unokája. főiskolára járt, de aztán itt ragadt a faluban. Amúgy tele van vágyakkal. Most a fogadóban bárpultos és mindenés, ezért mindenről hall, így nem hagyható ki a döntésekből. Ő képviseli a csoportban a „fiatalságot”.

14. Név:

Jegyző.

48 éves. Férje miatt költözött ide, de hamarosan elváltak. Azóta alkalmi kapcsolatai vannak. Felnőtt lánya vele él, akinek jelenleg nincs kapcsolata.

15. Név:

Túravezető.

49 éves, a fővadász felesége. Férjével viharos kapcsolatban él, annak nőügyei miatt. Mindkét gyermekük távoli városokban él. Gyakorlott túrázó, ő szokta vezetni a turistákat a környékben.

Regisztrációs űrlap

Szent Jakab Fogadó

Elizaldea 113. Valcarlos, Spanyolország

tel/fax: +34 91 413 98 50

web: www.valcarlos.es

email: valcarlosacc@info.es

Vezetéknév: **Diabolosz**

Keresztnév: **Nika**

Lakhely: Utca: **Syngrou 89**

Város (állam): **Athén**

Ország: **Görögország**

Irányítószám: **117 45**

Telefonszám: **+30 (210) 422-3559**

Email: **nika@diabolosz.com**

Szoba típusa: **egyágyas**

Éjszakák összesen: **4 éj**

Reggeli: –

Ebéd: –

Vacsora: –

Fizetendő összesen: **128 euro**

Fizetés: Készpénz **X** (fizetve)

Bankkártya:

Kártya típusa:

Kártyabirtokos neve:

Lejárat:

.....
aláírás

Érkezés: **14.00 órától. Távozás: 10.00 óráig.**

Programlehetőségekről érdeklődjön a recepción! Köszönjük, hogy minket választott!

Ágrólszakadtak

drámaóra + megjegyzések a lezajlott óra alapján

Hodász Eszter

Az ötlet forrása: Timothée de Fombelle *Ágrólszakadt Tóbiás* című gyerekregénye

Tanítási terület/cél: Játsszunk és gondolkodjunk arról, mennyire befolyásolnak bennünket a „kapott” előítéleteink, túl tudunk-e ezeken lépni? Illetve, hogyan tudunk visszajelzést adni a felnőtt társadalomnak, ahonnan az előítéleteink eredeztethetők?

Téma: előítéletek, másság, elfogadás, elfogadtatás

Fókusz: Hogyan tudom legyőzni az előítéleteimet? (óra első fele) Hogyan tudok hatni másokra, hogy ők is felülvizsgálják azokat? (az óra második fele – átnyúlhat, ha van, az órasorozat következő alkalmára is)